

Om nogle for den danske Fauna nye Cynipide-Galler.

Af

Kai L. Henriksen.

Fig. 1.

Galler af *Andricus collaris*.
Nat. St.

1. *Andricus collaris* Htg. findes ganske vist opført i vore Fortegnelser, men uden at være taget her i Landet; da den imidlertid repræsenterer den partenogenetiske Generation til *A. curvator*, der i hvert Fald i Nordsjælland træffes meget almindeligt, maatte den jo findes her. I P. Jørgensens Fortegnelse i dette Tidsskrift II. 1. 1902 er den imidlertid (efter Riedel) beskrevet og afbildet som spids, ægformet, siddende og 2—3 mm lang. Den Galle, jeg har taget, svarer imidlertid ikke helt til denne Beskrivelse. Den er tendannet, nøgen, mørkebrun, med den lille frie, afsatte, skæve Spids og den i den lukkede Knop nedsænkede Stilk hvidlige. Ofte er forøvrigt indtil Halvdelen af GalLEN skjult i Knoppen. Længde 3—4 mm. Den begynder at dannes i September og er moden i Løbet af Oktober Maaned, hvorefter den løsner sig ved at Stilken tørrer ind, og Knopskællenes Tryk¹⁾ klemmer den da ud af Knoppen. — Denne Galleform svarer ganske til den

¹⁾ Jeg har altid kun fundet den i store, veludviklede Knopper.

af Hartig, Adler, Mayr og Kieffer beskrevne og afbildede. Disse Forfattere omtaler ogsaa parasiterede Galler tilhørende denne Art, der, saaledes som parasiterede Galler sædvanligt forholder sig, ikke naar deres fulde Udvikling, men er reducerede til mindre, ofte kun knappe-naalshovedstore Dannelser, der bliver siddende paa Planten, selv efter at Beboeren har forladt den. Saadanne omtrent kuglerunde Galler har ogsaa jeg fundet, og som saadanne maa sikkert ogsaa Riedels Galler tydes. — Den normale Galleform har jeg fra Dyrehaven 4—10 til 25—10, medens forladte, parasiterede Galler er taget i Tisvilde Hegn, endnu fastsiddende 30—5.

2. *Andricus Giraudi* Wachtl.

Denne Knopgalle, der baade af Adler og Riedel er forvekslet med *A. callidoma* Htg., er tenformet, nøgen, grøn, med 5—6 oftest rødlige Længderibber, langstillet, Stilken længere end Gallen; Knoppen, hvorfra den stikker frem, er lukket og ligner en normal Knop. Væggen er haard, men tynd, og omslutter en stor Hulhed. Den begynder at vise sig i Maj og er moden i Juli—August, hvorefter den løsner sig og falder til Jorden. Imago (der er agam ♀) kommer sædvanligt først frem om Foraaret $1\frac{1}{2}$ Aar efter; den er rød og brunlig farvet med Antenner, Thorakalsuturer og Scutellums Rande sorte. L. 4 mm. Gallen er kun taget ved Ribe i Juli. — Dens seksuelle Generation, *A. cirratus* Adl., danner Galler i Støvdragerne, der bliver ægformede og paa Spidsen bærer en Mængde lange, hvidlige Haar. Den er ikke endnu funden her i Landet.

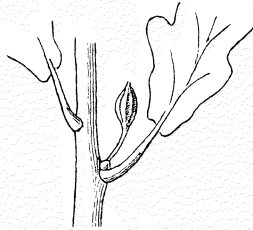

Fig. 2.

Galle af *Andricus Giraudi*.
Nat. St.

Gallen er kun taget ved Ribe i Juli. — Dens seksuelle Generation, *A. cirratus* Adl., danner Galler i Støvdragerne, der bliver ægformede og paa Spidsen bærer en Mængde lange, hvidlige Haar. Den er ikke endnu funden her i Landet.

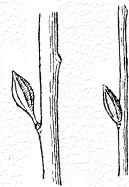

Fig. 3.

Galler af *Andricus Malpighii*.
Nat. St.

3. *Andricus Malpighii* Adl. danner Knopgaller, der i høj Grad ligner *A. Giraudi*'s, men som især

skelnes fra disse ved at være enten siddende eller i det højeste med en Stilk, der er kortere end selve Gallen. Desuden viser den sig først senere paa Aaret, i September, er moden i Oktober, hvorefter den falder ned paa Jorden. Imago (agam ♀) kommer først frem om For-aaret $1\frac{1}{2}$ Aar efter. Den hører til samme Artsgruppe indenfor *Andricus*-Slægten som foregaaende, en Artsgruppe, hvor Imagines ligner hinanden omtrent til Forveksling, og hvor kun Gallerne giver sikre Skelnemærker for Arterne. Gallen er almindelig i Charlottenlund Skov, men er ogsaa truffet i Rude Hegn og i Boserup 14—9 til 25—10. Dens seksuelle Generation, *A. nudus* Adl., der findes i ♂-Blomster, er ægdannet, foroven spids, glat, siddende paa Blomsterbunden mellem Støvdragerne. Den er ikke endnu fundet her i Landet.

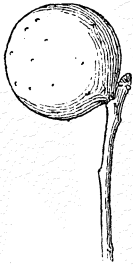

Fig. 4.
Galle af
Cynips Kollari.
Nat. St.

4. *Cynips Kollari* Htg. Af denne Art har nogle Galler lige fra Schiødtes Tid staaet ubestemt hen paa Zoologisk Museum. De er taget i Frejlev Skov paa Lolland. Gallen er kugleformet, glat eller med faa og spredte Smaavorter, nøgen, brunlig, 12—23 mm i Diameter. Den viser sig i Juli og er moden sent hen paa Efteraaret. Imago hører til en Gruppe *Cynips*-Arter, der kun kan adskilles ved Gallerne, men hvis Imagines alle har samme Udseende: Antennerne 13-leddede, 4. Led længere end 5., Thorax blegt rødbrun med Metanotum helt eller delvis sort. Den rødbrune Bagkrops Sider tæt silkehaarede. L. 5—6 mm. Arten forplanter sig, som omtrent alle *Cynips*-Arter, udelukkende partenogenetisk. Hvepsen er fornylig (Okt. 1913) indsendt til Zoologisk Museum fra Hummeltofte ved Lyngby.

6. Til Slut vil jeg blot gøre opmærksom paa, at vi ejer endnu en Form, *Dryophanta agama* Htg. — ogsaa

den er en udelukkende partenogenetisk Form — hvis Galle af Professor Bayer er fundet paa Bornholm¹⁾. Det er en Bladgalle, fæstet paa Bladundersiden, pebernøddformet, meget tyndvægget, nøgen, med spredte Smaavorter, 3—4 mm i Diameter.

¹⁾ Em. Bayer: Die Zooecidien der Insel Bornholm. Verh. zool. bot. Ges. Wien. Bd. 59, 1909, p. 118.